

SKVs internbulletin nr 3/2020

Svenska Kvinnors Vänsterförbund – Kvinnokamp i över 100 år

Orförande har ordet!

Människor drabbas på många olika sätt av Corona pandemin. Naturligtvis tänker man då främst på sjukdom och död, men också på psykiska påfrestningar och sorglig ensamhet förutom ekonomiska svårigheter. Det kan ha olika konsekvenser för kvinnor och män, eftersom olika förutsättningar styr hur vi lever våra liv beroende på vilket kön vi har och vilket land vi bor i.

Så här skrev Åsa Regnér tillsammans med Ann Linde redan i april i en artikel i Aftonbladet. Åsa Regnér är numera vice generalsekreterare för UN Women, FN:s jämställdhetsorgan, Ann Linde utrikesminister, alltså två kvinnor med koll på vad som händer här hemma och i världen utanför våra gränser.

"Världen över bär kvinnor en stor del av ansvaret för att hålla ihop samhällen och familjer – i hemmet, vården, skolan och äldreomsorgen. I länder där sådana uppgifter genomförs professionellt är yrkena kvinnodominerade, med lägre lön än i manligt dominerade yrken. I andra länder utför kvinnor uppgifterna obetalt. I Coronakrisen kan dessa skillnader mellan könen få rent livsavgörande konsekvenser."

De fokuserade på främst tre områden där kvinnor är särskilt utsatta under nuvarande pandemi:

- Våld i nära relationer ökar i kristider när kvinnor stängs inne med sina våldsamma och kontrollerande män. Våld kan också inkludera fler barnäktenskap och mer hedersrelaterat tvång. Erfarenheter finns från ebolatiden.

- Kvinnor står i frontlinjen i bekämpningen av coronaviruset. Kvinnor räddar bokstavligen livet på oss andra under pandemin. De utgör 70 procent av anställda inom vård och sociala sektorer globalt och eftersom de har huvudansvaret för hemarbete, tar de hand om smittade familjemedlemmar. Mödravård, preventivmedel, säkra förlossningar och säker abort nedprioriterats när resurser omfördelas till pandemibekämpning. Dessutom finns det fler äldre kvinnor än män i riskgruppen över 80 år.

- Kvinnor har globalt sett sämre privatekonomi och en mer utsatt ställning på arbetsmarknaden än män. De är också i större utsträckning ensamstående föräldrar. Därför riskerar den ekonomiska nedgången att slå hårdare mot dem.

Åsa Regner och Ann Linde lovar att noga följa upp hur regeringar tar sig an problemen.

Erfarenheter sedan april har besannat farhågorna att allt för lite görs, vilket uppmärksammades i olika medier på Internationella dagen mot våld mot kvinnor 25 november.

Från revolutionärer till hotade människorättskämpar

Bild och text: Margareta Nordh

Aktiva sandinister under revolutionsåren på 1980-talet

När jag i februari i år får tag i Theresa på telefon säger hon att vi tyvärr inte kan träffas hos henne, då hon sedan 2018 bor i ett säkerhetshus i Managua. Hon blev hotad och trakasserad av grupper som står regimen nära, vilka trängde sig in i hennes hus i Masaya.

Hon som helhjärtat deltog i samhällsbygget under 1980-talet tillsammans med Daniel Ortegas regering, vågar nu inte bo med sin familj i sitt eget hus.

Hon var en gång fackföreningsledare för kvinnliga sandinistarbetare.

Från folkligt styre till envælde

När vi hittat en säker mötesplats i Managua berättar Theresa om hur hon blivit alltmer kritisk till Daniel Ortega, som sedan 2006 ånyo har makten. Den forne revolutionären är numera lierad med högern och den konservativa delen av katolska kyrkan. Han har infört ett totalt abortförbud, tolererar ingen opposition, är korrupt och har berikat sig och sin familj. Det råder en utbredd rättslöshet i landet. De som proteste-

rar ses som terrorister och kan fängslas godtyckligt. Sedan de utbredda protesterna som började den 18 april 2018, har repressionen ytterligare hårdnat.

Senare träffar Maria Dahmén och jag ytterligare en kvinna, Susana, med en snarlik historia. Hon vågar inte heller bo kvar i sitt hus pga hot från Daniel Ortegas regim, som hon vid revolutionen 1979 var en del av. Hon bor nu på hemlig ort och vi träffas i vår lilla hotellträdgård. För 15 år sedan tog hon officiellt avstånd från Ortega och var med och bildade ett oppositionsparti, som dock ej tillåts delta i valen.

Många av de kvinnor som var framträdande under 1980-talet fram till att Ortega förlorade valet 1990 har de senaste åren sett sina möjligheter att verka politiskt allt mer beskurna.

Maquilas

Theresa berättar om maquilas, stora fabriker, ofta med 1 000 till 1 500 anställda, mestadels kvinnor med dåliga löner och arbetsförhållanden. De har ofta utländska ägare, där USA och Sydkorea dominerar, och åtnjuter 10 års

skattefrihet. Men efter de 10 åren byter de namn eller ägare och får ytterligare 10 år. Textilindustrin dominerar. Man syr kläder av importerade tyger, vilka bara är avsedda för export, främst till USA. Ofta kommer kläderna tillbaka som second-hand i stora bylten och säljs överallt i Nicaragua. Tidigare producerades mycket bomull i Nicaragua. Nu finns inga bomullsodlingar kvar.

I början av 1990-talet var kvinnornas arbetssituation i maquilas uruselt. Man arbetade för svårlöner, fick bara gå på toa en gång per dag. Om de inte fyllde sin kvot eller gjorde något fel kunde de få stryk eller saker kastade på sig. Om uppgifterna vid dagens slut inte var slutförda kunde de kvarhållas på kvällen.

Mot dessa missförhållanden har (kvinnoorganisationer kämpat och med dessas stöd har) kvinnorna i maquilas organiserat sig och fått något högre löner och viss kompensation vid otillbörliga uppsägningar. Man dokumenterar kvinnornas hälsosituation, vilka sjukdomar eller skador de kan få av arbetet. (Socialförsäkringen fungerar dåligt.)

Lunch 8 mars Margareta Nordh med kvinnor som arbetar på olika maquilas.

Inte sällan utsätts kvinnorna för sexuella övergrepp från chefer och kan (då) även få juridisk hjälp att anmäla (och kvinnorna kan) erbjudas medicinsk och psykologisk hjälp.

Maquila ifrån insidan

Genom kontakter gick det att komma innanför stängslen och murarna till den maquila, som sades vara den med bäst renommé. Ägaren var exilkuban från USA.

Här arbetade både män och kvinnor med att sy upp jeans för export till USA i ett larm från alla maskiner i jättelika fönsterlösa hallar. Varje person utförde bara en uppgift: sydde i ett blixtlås, sydde ett knapphål eller en söm på en ficka om och om och om igen, i en rasande fart.

En majoritet är ensamstående mammor med flera barn. De flesta har 48 timmars arbetsvecka och merparten jobbar över. Lönen hade höjts i januari 2020 till motsvarande 870 kr för 15 dagar. Många gånger nödgas kvinnorna ta lån till otroliga ockerräntor på 20 % under 2 veckor! De måste då lämna ifrån sig sitt bankkort med pinkod och lånet plus räntan dras sedan av innan

resten av lönen sätts in på deras konto.

Internationella Kvinnodagen

Den 8 mars, som turligt i år inföll på en söndag, då de flesta kvinnorna var lediga, hade en lokal kvinnoorganisation inbjudit representanter från alla maquilas i landet för att tillsammans fira kvinnodagen på ett stort hotell i Managua. Förr gick man i manifestationer med plakat till musik och dans, men sedan två år är alla demonstrationer, utom de regimen arrangerar, förbjudna.

Jag är väldigt glad att jag blev inbjuden och fick uppleva kvinnodagen tillsammans med dessa 750 kvinnor - upklädda, sminkade och glada. Det blev en fantastisk dag med både seriöst innehåll och med sång och talkörer. Genom fortlöpande intervjuer med de anställda kunde en sammanställning av kvinnornas socioekonomiska och hälsomässiga situation samt deras arbetsförhållanden presenteras på stora skärmar. En debatt följde över hur man skulle gå vidare för att åstadkomma förbättringar.

Alla bjöds på lunch i hotellträdgården. Man kunde se hur viktig denna dag var för dessa kvinnor, som alla andra dagar

sliter med ett monotont arbete och sedan tar hand om hem och barn.

Det var däremot beklämmande att mötas av en kedja svartklädda kravallpoliser bakom visir, utrustade med skjutvapen när vi gick in i hotellet. De stod där hela dagen och omringade byggnaden. När vi gick därifrån blev vi fotograferade av poliserna, även av kvinnliga poliser - denna kvinnodag! Vi uppmanades att gå ut tillsammans i grupp, inte ensamma.

Jag noterade också att innan kvinnorna lämnade hotellet, tog de av sig t-shirten med 8 mars-emblemet. Jag frågade hur dessa fattiga och utarbetade kvinnor kunde utgöra ett hot för president Ortega och hans fru och vicepresident Rosario Murillo.

Corona pandemin har ytterligare försämrat situationen, då i nuläget 17 000 anställda vid maquilas har avskedats.

Arbetet inne på en maquila är stressigt, monotont och dammigt med en hög ljudnivå.

Världen har en ny lag om förbud mot kärnvapen!

Den 7 juli 2017 förhandlade man fram ett fördrag, en konvention i FN som förbjuder kärnvapen. Sverige var med i arbetet och var ibland de 122 staterna som röstade för fördraget..

För att fördraget skulle bli lag och träda i kraft krävdes signering och ratificering av minst 50 stater. Detta har nu skett. Den 22 januari 2021 träder alltså lagen i kraft.

Även om den knappast kommer att tvinga kärnvapen-länderna att avskaffa sina kärnvapen är den en tydlig markör att en stark världssopinion inte accepterar att ett tiotal länder anser sig ha rätt att bestämma om alla världsmedborgares framtid. Ett kärnvapenkrig skulle ödelägga jorden och beröra oss alla.

Sverige har inte anslutit sig trots att drygt 80% svenskar i flera undersökningar har ställt sig positiva till att Sverige skriver under. Det anses allmänt att Margot Wallström, som deltagit i FN arbetet med att förhandla fram konventionen, önskade att Sverige skulle skriva på. Men pga vårt allt intensivare militära samarbete med NATO och dess kärnvapenländer, har försvaret och därmed borgerliga partier motsatt sig svensk anslutning till konventionen. Det har då inte funnits en majoritet i riksdagen för att skriva på. Regeringens försvarar sig med att konventionen har svagheter och att det är ingen idé att skriva på när kärnvapenstaterna inte gör det.

Regeringen säger sig dock att som observatör vilja "bidra till konventionens utveckling". Det kan tolkas som att den tror att konventionen kan förbättras och, om det lyckas, kan det bli aktuellt med ett nytt ställningstagande. Fredsrörelsen har alltså all anledning att även i fortsättningen noga följa regeringens initiativ kring konventionen och kräva konstruktiv uppföljning av dess ställningstagande.

Fogelstad har återuppstått i en ny form

Fogelstad är en viktig plats i svenska kvinnors historia. Många känner väl till de kvinnor som startade Kvinnliga medborgarskolan och minns Ada Nilsson, Elin Wägner, Honorine Hermelin, Kerstin Hesselgren och inte minst Elisabeth Tamm som var den som gjorde det praktiskt möjligt att öppna skola på godset i Sörmland. Tillsammans med många andra engagerade kvinnor gick de i bräsch för att kvinnor skulle ta sin rättmätiga plats i samhället nu när de äntligen fått rösträtt. De undervisade, inspirerade och ställde krav. De startade till och med en tidning.

En grupp kvinnor har köpt Lilla Ulvåsa, som var skolans huvudbyggnad, och vill nu skapa ett Fogelstad i tiden, bedriva folkbildning för jämställdhet och demokrati. Det ska bli en mötesplats för att lära av det förflutna, hämta kraft och inspiration därifrån för att se och våga tänka nytt och tillsammans gå en ny tid tillmötes, skriver initiativtagarna.

Ur senaste nyhetsbrev:

"Lilla Ulvåsa lyser som ett ljus i mörkret, mitt i det sörmländska jordbrukslandskapet. Vi har klippt gräset för sista gången i år. Grannarna gläds åt att det möblerade huset är bebott med jämna mellanrum. Allt fler hittar dit och bor där några dagar. Där har bott medlemmar i vänföreningen och många andra som bl a söker inspiration till forskning om folkbildning, till ett koreografiskt projekt, ettsam-nordiskt konstprojekt eller för att besöka en av "big five" i en feministisk safari."

Man förbereder renovering efter två spår, en light variant, som gör att nästan hela huset kan användas redan nu, och en mer genomgripande, som kan ta vid så snart tillräckligt med pengar kommit in. Det behövs bl a takrenovering, nytt uppvärmningssystem, ny glasveranda, fönsterrenovering, nytt duschrum och kök. Kakelugnarna står också på tur. Genom att donera tre byggstenar (en byggsten 200 kro-

nor), får man sova över en natt. Hör av dig till Sofia Karlsson på sofia@facereelab.se

Man har dragit igång en kampanj där målet är att 550 personer blir månadsgivare och i snitt bidrar med 50 kronor per månad. När det målet är nått klarar man den löpande driften och kan ha det som egen insats vid ansökan om bidrag från fonder och myndigheter. Man får göra en stående överföring, via sin bank, till bankgiro 742-3510.

Det finns en Facebook sida och en Facebook grupp.

www.facebook.com/fogelstadinitiativet
www.facebook.com/groups/339623646830006

Man kan bli medlem i någon av tre föreningar med olika inriktningar:

Vänföreningen Fogelstad, Kulturföreningen Fogelstad och Fogelstad musik-teater

God Jul och må det nya året bringa nytt hopp i kampen mot Corona och för klimatet!

Tack för i år! Vi hoppas på ditt stöd även 2021!

Medlemsavgift 50 -500 kr
Plusgiro 50 50 95-0

Svenska Kvinnors Vänsterförbund
Linnégatan 21, 413 04 Göteborg
skvgoteborg@gmail.com
tel: 0702-82 90 80

svenskakvinnorsvansterforbund.se

Den fenomenala Greta!

Jag tycker om den här bilden på Greta Thunberg därför att hon ser lite glad och nöjd ut, omgiven av en skyddande mur av vakter. Det unnar jag henne så innerligt väl. Jag har just sett filmen Greta och bland de starkaste intryck den lämnar är det ansvar som vilar på hennes späda axar. Hon ger själv uttryck för det i stormigt väder på seglatsen över till USA. Hon är ledsen, är nog lite sjösjuk och längtar hem till ett tryggt vardagsliv med familj, hundar och fasta rutiner.

- Jag vill inte göra allt det här. Det är för mycket för mig. Dygnet runt, säger hon. Men hon biter ihop och framför henne väntar nya entusiastiska skaror på gator och torg, och inte minst sitt tuffa tal i FN med all världens ledare som publik. – How dare you... ?!

Vilken skillnad mot det initiativ som hon envisades med, att ensam sätta sig utanför riksdagen och skolstrejka. Enligt hennes pappa Svante fick hon ta ansvar för det själv, han tänkte inte hjälpa till. (Då, får man tillägga – han ställer verkligen upp!) Inte konstigt att det gensvar hon väcker får henne att undra om hon en vacker dag vaknar upp ur en dröm. Sicken stark tjej! Vi måstet ställa upp på hennes budskap. Världen vakna! Lyssna på vetenskapen! Sätt klimatet först!

Filmen kan man hyra på SVT Anytime, lite dyrare än vanligt, men den kommer på SVT i det ordinarie programutbudet i början på januari. Den missar ni naturligtvis inte.

Den fenomenale David Attenborough!

Det finns kompositioner i Coronatider. Alla har inte Netflix, där denna otroligt vackra, inspirerande serien finns att beskåda, men den kommer säkerligen också i SVT utan att vi får vänta allt för länge. Den måste nå ut till alla! Samma budskap som Greta – det är bråttom om vi ska rädda planetens framtid. Denna gång är förkunnelsen så otroligt fint packeterad. Man sitter och häpnar över att det alls är möjligt att fånga dessa fascinerande scener ur naturen med kamera. Man tänker att tidigare har man sett många fina naturprogram, inte så få också med Attenborough, men att det ändå måste finnas en gräns för vad som finns att upptäcka, för nya dramatiska eller roliga scenarier som utspelas i fiskarnas, djurens och fåglarnas värld. Denne entusiastiske världsresenär, som genom åren fått oss att förundras över skapelsens mångfald, lägger nu all sin tyngd bakom varningen att vi har gått för långt i att tära på jordens resurser och har ett ansvar inför våra efterkommande att minska de spår vi lämnar efter oss.

IaH

Dessa välsignade böcker när vintermörkret kryper in!

Jag, som många andra, har läst *Ålevangeliet*, vinnare av Augustpriset förra året som fack bok. Författare **Patrik Svensson**, journalist på Sydsvenskan, varför lyckas han så bra att fånga vårt intresse med att berätta om ålens historia och dess plats i vår värld?

- **För det första** – det är en vacker, sinnlig bok, från det suggestiva omslaget till den lilla ålen som slingrar sig igenom boken och håller läsaren sällskap. Vändarvänliga blad.

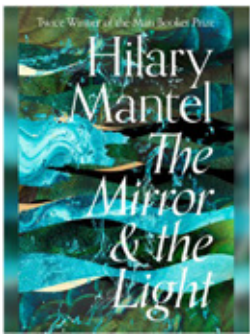
- **För det andra** – ålen har en gåtfull historia som gäckat människan genom sekler. Det är stoff som lånar sig väl till att just berättas. Än idag vet vi inte på ett vetenskapligt ovedersägligt sätt hur ålen reproducerar sig och vilken roll det mystiska Sargassohavet har i det hela. Ingen har någonsin sett en enda ål i detta hav!

- **För det tredje** – det är ingen bok som rabblar fakta. Den har ett mera metafysiskt anslag, med funderingar på vad ålen i dess olika skepnader väcker för tankar och associationer i mänsklighetens sökande efter att ge världen och dess ofta märkliga manifestationer någon slags mening. Samtidigt är berättelsen handfast förankrad i konkreta barndomsminnen,

då far och son i generationsöverskridande gemenskap fiskar ål vid en brant å slänt någonstans i Skåne. Det är så skickligt gjort.

Många sidor för pengarna!

Konsertabonnemanget frös inne. Jag köper några böcker istället, tänkte jag. Det blev **Claes Östergren** *Renegater*, 900 sidor. **Hilary Mantel** *Spegeln och ljuset*, den tredje delen i hennes skildring av maktspelen vid Henrik den VIII:s hov på 1500-talet, nästan 900 sidor. Årets Augustprisvinnare **Lydia Sandgren** *Samlade verk*, nästan 700 sidor. Den måste man

läsa som göteborgare. (Fast den gav jag bort – hoppas jag får den i julklapp.) Härliga böcker att villa bort sig i! De har underhållet mig hela hösten. Rekommenderar varmt även *Jag för ner till bror*, **Karin Smirnoff**. Vardag i norrländsk glesbygd mot en mörk bakgrund av hemligheter. Det är kärvt och så levande! (bara 300 sidor normalpocket).

IaH

Hösten 2020 började lite hoppfullt i Olofström. Vi såg Maj Wechslemanns film "Atomen i mänsklighetens tjänst?" på biografen. Vi hann med ett medlemsmöte och började planera för en träff med våra nya vänner i Broby. Det är ett gäng kvinnor som bildat en förening "Sticka för fred". De stickar små fredsduvor som de skickar till beslutsfattare runt om i världen. De samarbetar också med en grupp med kvinnor i Spanien och har tillsammans stickat en kilometerlång halsduk. Det har spelats in en dokumentärfilm, "Trådar av systerskap" som vi planerade visa i Olofström. Detta, i likhet med filmen om Greta, fick skjutas upp.

Vi har fortsatt vårt miljöarbete genom att träffa kommunens nya miljöinspektör. Hon har till uppgift att bryta ner regionens miljöplan till kommunnivå och tog tacksamt emot synpunkter från "allmänheten". Vi planerar för ett offentligt möte där vi bjuder in alla miljöintresserade.

Gunnil Bengtsson

